

Historie

Údolím řeky Blanice vedla solná stezka z alpského Hallstadtu k Sázavě a dále do Polabí.¹ Artefakty dokazující pravěké osídlení krajiny byly nalezeny nejen v samotném Kamberce, kdy byl v r. 1862 při stavbě domu Františka Maška č. p. 8 nalezen, Starožitný mlat /hromový klín/ z hlazeného kamene, asi 10 cm dlouhý. Škoda, postěžoval si v r. 1884 František Hejduk, že starožitnost tato k pohození přišla ...“ ale i v okolí v Načeradci a Chocově. V Šebířově dokonce pohřebiště z doby bronzové.² Průkazné je i halštatsko-laténské hradiště na Blaníku. Patří do jihočeské skupiny keltských opevnění v okrajové poloze mezi dvěma halštatskými kulturami. Je mu připisována zejména strážní úloha a ochrana dálkové stezky podél Blanice a snad též ochrana hledačů zlata na Blanici. (zdejší osídlení mělo také prospekční cíle.)

Po proniknutí Slovanů do naší krajiny³ vedla podél Blanice spojovací cesta od Zličanů k jihočeským Doudlebům^{4*}). Vedla tudy i stará cesta z Libice na Slavníkovský Chýnov (R. Turek, 1970), který byl centrem chýnovského kraje až do roku 1250, kdy král Václav I. jej vyměnil za jiné zboží pražským biskupům. Po vyvraždění Slavníkovců v roce 995 připadla i tato oblast přímo pod moc českých knížat. Osídlení údolí Blanice proběhlo už v raných dobách vnitřní kolonizace, již před r. 1148 musela existovat celá řada vesnic, jak jinak by mohl tehdy ještě kníže Vladislav obdarovat vznikající louňovický klášter řadou vesnic mezi nimiž byly i Předbořice a Hrajovice. (z dalších např. Laby, Libouň, Býkovic atd.), které tvořily základ klášterního zboží.

Údolím Blanice se táhne Blanická brázda. Je tektonického původu a její dno se vyznačuje rozmanitostí hornin. Území Blanické brázdy je známo středověkou těžbou rud. Snad již keltští a po nich středověcí prospektoři – hledači rud – využívali řeky jako přirozené cesty a získávali zlato jednoduchou, ale účinnou těžbou - rýžováním. Ze starší odborné literatury jsou doložena rýžoviště zlata, která se vyskytovala v náplavech menších vodních toků, také v okolí Kamberka /J. Kratochvíl - *Topografická mineralogie Čech III. 1960*, 170 *Kamberk - Zlaté Hory/ rýžovnické pahrbky a jámy-sejpy). Dodnes v Blanici pod Kamberkem lze nalézt zlatinky. (Bárta)*

Poblíž křížení dvou zlomů blanické brázdy, to ale asi tehdejší zlatokopové nevěděli, v širokém údolí na nevysoké terase na levém břehu zákrutu řeky Blanice (Bieltscher Bachu) bylo založeno německé horní městečko Podle tehdejších zvyklostí, byly všechny hornické osady bez rozdílu označovány za města a jejich obyvatelé za měšťany (cives). a jako takoví byli svým okolím vnímáni. O tom svědčí dopis z pacovského magistrátu ještě z r. 1799 v němž jsou oslovení jako „Slovutní a opatrní“⁵). (Šimák, J.V. *České dějiny. díl I. část 5 Středověká kolonizace v zemích českých. Praha 1938., 1138; Haas, A. Privilegia nekrálovských měst českých z let 1453–1500. Díl IV/2 Nakladatelství - ČSAV, Praha 1960, 386 (č.639) František Šmahel (Dějiny Tábora), řadí Kamberk mezi nejstarší osídlení městského typu, která měla tržní správu a jiné důležité funkce – u Kamberka o to významnější, že zde byly zdroje zlata (ony „**Aurifodinas in Karrenberg**“)⁶ – už před rokem 1300 a srovnává jej s Ústím, Hradištěm /Táborem/, Bechyní, Miličínem, Jistebnicí a Vožicí s královským hradem. Žilo zde, jak tvrdí demografové, na 250 lidí a Karrenberg se tak řadil mezi nejbohatěji osazené osídlení v nejsevernější části Bechyňského kraje.*

Založení tvrze se připisuje pánům z Landštejna (Vítkovců s erbem stříbrné růže)⁷ Zmiňována je r. 1261 jako majetek Sezimy z Landštejna syna Pelhřima z Třeboně. S ohledem na poměrně staré osídlení Podblanicka nelze vyloučit, že starší česká ves ne-li město existovala již dříve, není pro to ovšem žádný doklad. Prý již v době vzniku městečka existovala nad hrází pozdějšího kamberského rybníka tvrz podle některých autorů v místech zlatých dolů. R. Cikhart (1947) píše, že: „zachovaly se dávno již opuštěné doly Farský, Studený a Načeradský“. V knize o Mladé Vožici je zmínka, že kronikář a historik Bohuslav Balbín se zmiňuje, že již v letech 711-796 se v této oblasti začali usazovat první obyvatelé. Stříbro a zlato z dolů v Kamberce se prý uchovávalo na vožickém

¹ „Vitorazská stezka“ Radan Květ 2003

²) Do kterého období lze zařadit "malou kamennou sekyrku", dlouhou osm a širokou čtyři a půl centimetrů z nazelenalé břidlice, nalezenou podle ústního sdělení na poli V Širočinách u Načeradce, bohužel nemůžeme přesně určit. Sekyrku, kterou chovala jedna načeraďská rodina jako "hromový klín" Kde je dnes uložena, nevíme. Stejně málo informací máme o noži z pazourku (pravděpodobně tedy již z období paleolitu), který v roce 1942 našel Ladislav Klenka v lese směrem k Zálesí v jámě pod vyvráceným stromem. (Procházková)

Při kopání základů školy v Šebířově nalezeny tu byly lidské kosti a při nich otevřené bronzové kroužky, v podobě S zakroucené, později pak, při rozšiřování budovy (1884) opět kostry s bronzovými záušnicemi. (J. Svehla, *Táborsko II*, 53); V Kočově p. v. Chocově v čp. 21 našla se kamenná neolitická sekerka, odevzdaná r. 1928 do táborského musea. (Roman Cikhart, (1947) *Popis Táborska*

³) . hypoteticky můžeme s počátky slovanského osídlení spojit objevení údajně mohyly na jaře v roce 1923 při shromažďování vhodného kamene na stavbu silnice v Načeradci

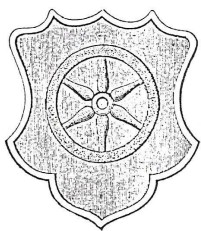
⁴ *) Až K Sázavě od jihu sem zasahovalo území kmenového svazu Doudlebů (kteří do jižních Čech pronikli z rakouského Podunají někdy na přelomu 6. a 7. stol; J. Bauer). Za Sázavou na severozápadě sídlili Čechové, na severu a severovýchodě Zličané, Podél Blanice vedla spojovací cesta od Zličanů k jihočeským Doudlebům. Na ní leží Libež, kde bylo zjištěno kostrové pohřebiště.

⁵ Páni se oslovovali jako „urození“, rytíři jako stateční, měšťané jako „opatrní“

⁶ Jámy z kterých se vynášel zlatonosný materiál, jsou v dokumentech označovány jako „Aurifodinae“. V církevních dokumentech ze 14. a 15. století je Kamberk uváděn jako „Aurifodinas in Karrenberg“ – zdroje zlata v Kamberku.

⁷ Podle jedné z legend na slavníkovském praporci (sv. Vojtěcha), byla červená pětilistá růže, což prý dokazovalo příbuznost Vítkovců, se Slavníkovci. (*Jan Bauer Záhadý českých dějin IV*)

hradě, který byl pro tento účel postaven údajně roku 845 v období vlády knížete Spytihněva.⁸ Z. Dragoun (SVPP.24,1983) naproti tomu uvádí, že to byla tvrz v Kamberku která asi plnila správní funkci pro celou oblast těžby zlata. K r. 1318 je v „Pozůstatcích zemských desk“ /Reiquiae tabularum terrae, zaznamenána paní „Dobronya de Karrenberg“, někdy také „Dobryňa z Kamberka“ (je to třetí jméno osoby v historii Kamberka). Připisují jí držení osmi kmetcích dvorů v Hlasivě. A. Sedláček se domnívá, že „paní Dorbonyha byla tuším, měšťankou Kamberka, nikoli paní dědičnou“, tedy držitelkou tvrze a kamberského zboží. Patřila zřejmě k bohaté vrstvě měšťanů, nákladníků, kteří nabyli bohatství při těžbě zlata. Vazba Kamberka s Hlasivem však tímto případem neskončilo, pokračovalo i později, držitelé Kamberka vlastnili dlouho kmetcí statky v Hlasivě. Vtírá se domněnka, zda zájem bohatých kamberských měšťanů – kverků - o Hlasivo nebyl vyvolán výskytem stříbrných rud v blízkém okolí Hlasiva. Učitel J. Šimků jeden z vlastivědných nadšenců dvacátých let 20. stol. ve svých vzpomínkách vyprávěl, že měl také jeden arch (pergamen), kde Karel IV nařizuje v jakém průvodu ho mají přijít vítat, když tam (do Kamberka) přijížděl pro zlato. „Korúhevni cech s svojú korúhvi aby prišiel ...“ Městečko nutně však muselo ve větším rozsahu existovat nejméně před rokem 1282. Protože kolem roku 1282 Pero rychtář zdejší⁹ a měšťané si pronajali od Sezimy z Landštejna celý statek „na tři léta ve 3000 hřivnách stříbra“ (hřivna = 210 g.). Což asi nebyla malá částka, vzpomeňme na tribut 500 hřiven a 120 volů knížete Václava. Nelze vyloučit ani jakési ovlivnění královské, vřdyt' roku 1337 zastavuje král Jan Lucemburský Petrovi z Rožmberka zlaté doly v Kamberce.¹⁰ Avšak již zanedlouho **Karel IV.**, ještě jako moravský markrabí a místokrál, listem z ledna 1338 nařídil Rožmberkovi, aby doly v Kamberku /Karrenberg/, a jinde převedl do správy dvou měšťanů Většího Města pražského a určil, že tito noví správcové dolů zaplatí Rožmberkovi 3 000 kop grošů, tím byl Rožmberk ze správy dolů vyřazen. Král a pozdější císař Karel IV. je oněm jen pronajal, aniž by se jich vzdal. Potom už o nich zprávy chybějí až na zápis v Deskách zemských ze 17. října 1438 pana Lva Chřenovického z Chřenovic. o poplatcích z „hor“, to je z dolování, i když už zřejmě nešlo o intenzivní těžbu. Původ městečka se odráží i v jeho pojmenování, v němž se objevuje název čtyřkolového hornického vozu – karre (*Profous*).¹¹ Mezi tvrzí a městečkem byl kolem poloviny. 13 stol. vystavěn farní kostel (RDP,61). Roku 1356 měl být Kamberk povýšen císařem Karlem IV. na královské horní město; tehdy měli kamberští dostat městskou pečeť a znak. (*Eichlerova sbírka pečetí a znaků. měst českých uložen v archivu Národního musea v Praze - sign G.Tab.G/70*). Podle zde uvedených údajů měl Karel IV. povýšit dne 28.12.1356 Kamberk na královské horní město a dát mu pečeť. Takřka s jistotou lze tvrdit, že jde o falsum. Dr. Dobeš z obstarání tohoto falešného výnosu Karla IV. podezřívá pana Albrechta Rendla z Úšavy, držitele kamberského zboží na počátku 16. století, ve snaze zvýšit jeho hodnotu a prestiž. Označení osídlení za „královské horní město“ znamenalo víc než cokoli jiného. Vládl i nad královskou kanceláří Vladislava II. Jagelonského a tak si tu mohl dát zhotovit jakoukoli listinu.

Znak: Na červeném štítě je zlaté kolo se šesti loukotěmi (*Widimsky, V. R.: Städtewappen des oestreichischen Kaiserstaates I. Königreich Böhmen. Wien 1864, 54, č. 204; Světozor 1874, 453; Hradý IV., 238; OSN, XIII, 832.*) Protože nebylo nalezeno znakové privilegium, není známo, kdo a kdy tento městský znak Kamberským udělil. Pravděpodobně tento znak vznikl později přenesením pečetního znamení do městského erbu. František Heyduk ve své stati z r. 1884 píše že: „Byli to Kolovratové Chřenovičtí neb Zručí, kteří jako držitelé zboží kamberského s povolením královským dali městečku

Kamberku někdejší znak svůj za erb, představující zlaté kolo o šesti špicích v poli červeném ...“ (*J. Čarek Edice Městských znaků uvádí, že znak se odvozuje od erbu Viléma z Onšova *¹²*), jemuž městečko náleželo v 1. pol. 16. stol.! Vladykové z Onšova měli však ve znaku kolo palečné).

Přestože Kamberk byl horním městečkem, byl stále v držení různých šlechtických rodů. Dětilo se o něj více zemanů, kteří také využili patronátu nad kostelem když po smrti faráře Litolda zabezpečili prebendu pro Oldřicha syna Jaroslava z Kamberka. V letech 1369 - 1379 jej držel vedle Litolda z Landštejna známý důlní podnikatel J. Rotlev. Zdejší doly byly poměrně brzy vyčerpány. Němečtí horníci odtud odešli nebo asimilovali, neboť roku 1437 zde byli výlučně češi. Tato zpráva je zřejmě zápisu v Deskách zemských ze 17. října 1438 pana Lva Chřenovického z Chřenovic. Důležitější však je, že současně uvádí, že „žádného práva k těm lidem nezůstává ...“, čili že je pokládá za svobodné, což je nezabývalo povinnosti platit úroky. Rožmberská popravčí kniha uvádí v r. 1389 mezi lapky kováře z Kamberka. Husitské hnutí se městečka alespoň z počátku příliš nedotklo Krajina byla pod vlivem významnějších šlechtických rodů, „hradních pánů“ kteří se z počátku stavěli na odpor stále mocnějšímu Táboru. Teprve později se z politických či spíše ekonomických důvodů přiklíněli k mírnému husitskému hnutí. Ještě r. 1419 (11. března) vladyka Jan řečený Tožice, který byl purkrabím na Bechyni „ke kostelu katolického faráře podával“. O Kamberku je zmínka i v knihách kšaftů Nového Města Pražského kde - (1449?) Štefan rezník odkazuje 10 kop gr. Pohledávky na Václavu Radochovi, rychtáři NMP, Jankovi, synu Havlíka z Kamberka. (2098, fol. 170 v). V pozdějším Štefanově kšaftu se odkaz neopakuje. V roce 1500 obdrželi kamberští od krále Vladislava II. majestát na výroční trhy; (*Haas, Priv....IV./2, 388.*) další trhy dostali v roce 1512. Koncem 15. stol. a v průběhu 16. století se městečko spojilo do

⁸ August Sedláček klade vznik vozického hradu až na počátku 13. století, někdy po r. 1200.

⁹ Snad proto že perem vládl – byl gramotným – čímž byl v té době spíše jen světlou výjimkou.

¹⁰ V listině z 21. června 1337 se uvádí, že Jan Lucemburský zastavil zlaté doly Kamberk panu Petru z Rožmberka za 624 kop grošů. Podle knihy „Přehledné dějiny“ československého hornictví z roku 1955 (*pozůstalost*)

¹¹ pro jm. Karrenberk > Kamberk má Dr. Profous výklad tento: Jako Hammerstein a Hauenstein byly hrady na ochranu horníků a mají v prvním členu appell Hammer „kladivo“ a Haue „motyka, hornická „palice“, tak i jm. Karrenberk vozíková /kárová) hora byla hornická osada s tvrzí a v jejím jméně byla hornická kára

¹² erb Onšovských z Onšova na červeném štítě zlaté kolo palečné (jinde stříbrné na modrém) OSN

rukou jedné vrchnosti, dokonce se stalo centrem rytířského panství Pro 17. a počátek 18. století je doloženo držení **hrdelního práva**. (J. Pánek)

Události třicetileté války se zdejších sousedů snad příliš nedotýkaly. V roce 1618 během „zimní války“ protáhlo opodál stavovské vojsko. „Červená kniha“ se zmiňuje o přítomnosti salvagardie v roce 1623, za což městečko zaplatilo 835 zlatých rýnských. Až v roce 1645 během bitvy u Jankova. Vítězní Švédové neušetřili ani Kamberk. „Co věcí kostelních při chrámu Páně bylo, to všechno vyhledáno a pobráno bylo“, a že, v roce 1650 „se takový chrám Páně přikrytí a spraviti dal“, byl zřejmě i vypálen. Správci panství Kamberského si také stěžují že „krávy od lidu vojenského k pobrání přišly“ Byl li to lid vojenský císařský nebo Švédové se správci nezmiňují. Zato panu Maxmiliánu Švendovy hlásí „že od 8. Do 25. Januari 1651 Pater Vitalius Hoffrichter všechny k víře svatě katolické přivedl. Že Kamberk byl v těch časech převážně vystavěn ze dřeva svědčí i berní rula, která zaznamenává třináct pohořalých z roku 1652, z r. 1658 dalších 8 vyhořených hospodářů. K velkým požárům docházelo však i později.¹³

Roku 1700 jej získal František z Khünburgu, který kamberské panství v letech 1702 a 1716 značně rozšířil, aby jej později připojil k mladovožickému dominiu – tereziánský katastr eviduje již jen statek Kamberk¹⁴ (Sedláček A. *Hrady, zámky a tvrže království Českého Praha 1882 - 1927 díl IV., 237; Čechy. Společnou prací spisovatelů a umělců. Českých. Praha 1882 - 1908 díl VIII., 37; A. Sedláček Místopisný slovník historický království Českého. Praha 1908, 393; Ottův slovník naučný Praha 1888 - 1909, díl XIII, 832) aj.)*

Od Maxe Josefa z Khünburgu dostali kamberští (1728) potvrzení svých městských privilegií. Za Künburgu se prý občanům zdejší špatně dařilo, pozemky (o výměře 100 strychů) jim násilně odjímány a přivtěleny k dvoru. (Obecní kronika) Dvůr, někdy ves Blanice jako zaniklou ves u Kamberka zaznamenává F. Roubík Toponymum „Blanice“ se vyskytovalo severně od Kamberka, kde také byla většina polností příslušející k kamberskému poplužnímu dvoru tak jak byl v r. 1925 rozparcelován¹⁵

Poddaní z městečka Kamberka vedli s vrchností dlouhý spor o placení tzv. extraordinária, dani z dominikální půdy, původně rustikální. (Tywoniak) To by podporovalo tradované tvrzení zaznamenané v obecní kronice o odjímání městských pozemků vrchností. Za správce Filipa Sivern(e)ka v letech 1730 byla odebrána také obci jí náležející hospoda (Obecní kronika). Tereziánský katastr však zaznamenává pouze 34,5 strychů, které vrchnost po roce 1654 zabrala pro svůj prospěch. Tamtéž se udává že, „Roboty konají 4 hospodáři 4 dny v týdnu mimo žní, ostatní za robotu platí. Na robotu chodí pozdě a jsou proto spokojeni.“ Podle „Červené knihy“ byly roku 1722 na přímmluvu hejtmána Buriana od roboty osvobozeni V r. 1783 započalo robotní stávkou v Kamberku velkého nevolnické povstání.¹⁶) K jeho potlačení na dominiu byly uvolněny dvě setniny z pražské posádky pod velením hraběte Kaisersteina.

Ještě v r. 1769 po zrušení úpravy stříbra se na hejtmánství v Táboře projednávala tíživá hospodářská situace „na horách kamberských“, Kamberk byl stále ještě považován za hornické místo.

Dne 22.10.1799 udělil kamberským císař František II. čtyři výroční trhy. (Haas *Středočeský sborník historický*, 6, 160.) Režijní podnikání velkostatku které přečkalo zánik patrimoniální správy v polovině 19. stol. mělo však určující vliv vrchnostenskými monopoly na postupné zaostávání městečka.

V roce 1843 byl v Kamberce nalezen poklad^{17*)} Obsahoval kromě stříbrných mincí i devět dukátů (Šimek *Nálezy mincí na podblanicku SVPP 6. 1965.*)

Kamberk ležící na rozhraní krajů byl střídavě součástí bechyňského a kouřimského kraje, později po připojení k vožickému dominiu patřil opět do kraje Bechyňského od r. 1714 do Tábořského. Rok 1848 znamenal nezvratnou změnu. patrimoniální (vrchnostenská) správa, která zastávala mnohé funkce státní správy ve vymezeném obvodu velkostatku, a městské magistráty, na které přeneseny některé státní pravomoci, byly zrušeny. Tím začala se vytvářet moderní státní správa a samospráva, jejímž základem se staly občanské svobody. Došlo také k zrušení poddanství a roboty. Patent o zrušení poddanství z 7. září 1848 a na něj navazující patent o vyvazování z roboty za náhradu ze 4. března 1849 znamenaly zásadní přelom v právních poměrech i sociální struktuře městečka. Splácení náhrady za robotu sedláky příliš nezatížilo, bylo usnadněno i zřízením tzv. vyvazovacích fondů.¹⁸

¹³ Při velkém požáru 31. srpna 1858 vyhořela čís 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 40, 41, 42, 43, 44 v rozvržení daní se píše: není žádné obydlí; 28. září 1895 lehla popelem čís. 34, 35, 36, 37, 38.

¹⁴) kamberský statek k němu náleželo zboží v 18 vsích. Samotné městečko (33 hospodářů) a ještě 15 vesnic: Předbořice (9), Hrnčiče (9), Skřýšov (8), Daměnice (10), Chocov (7), Vosná (3), Šebřřov (14), Vilice (16), Popovice (5), Lhýšov (6), Vitanovice (4), Javor (3), Zahradka (8), Vrcholtovice (7), Křříženec (1) mimo to ve vsi Pravětice 1 sedlák a v Křřekovicích 2 sedláci

¹⁵ **Blanice**, Blatnice ? Blanice Kozlova, někdy ves, pak dvůr u Kamberka 1393, 1408. 1534 pustý obnoven 1609, pak 1686 opět pustý (František Roubík *Soupis a Mapa zaniklých osad v Čechách 1959*)

¹⁶) Vážnější nepokoje ... (1783)Nejdříve počaly na panství Mladá Vožice. Už 18 července hlásil kueburský inspektor Josef Walter z Badensbergu krajskému úřadu, že sena nejsou svezena a žně jsou ohroženy. Do Kamberka měly přijít na robotu 303 osoby, první den se dostavilo jen 170, po obědě se vytratil a na druhý den už přišlo jen 10 robotníků. Při komisionálním jednání, které se potom konalo, prohlásilo 600 přítomných poddaných, že budou robotovat jenom 3 dny s potahem a 1 den pěšky.

Mnoho nespokojenosti bylo také z přetěžování daněmi. V několika případech přesouvala vrchnost na poddané placení tzv. extraordinária, dani z dominikální půdy. Poddaní z městečka Kamberka (p. Ml. V.) o to vedli s vrchností dlouhý spor. V podstatě šlo o to, že před časem bylo mnoho poddanské půdy staženo k dominikálu, daň však platili stále poddaní. *Jiří Tywoniak – Podblanické rebelie*

¹⁷ 9) 13.5. 1843 nalezla Josefa Pytlačilová na zahradě Vincence Dvořáka čp. 39 v nádobě poklad. Obsahoval „9 dukátů 66 stříbrných mincí a kupu drobných mincí“ z nichž bylo v pražské mincovně odhadnuto 50 kusů: Čechy, Vladislav II., pražský groš (2), Frerdrinand I., Rudolf II. a Matyáš (18), čeští stavové (jeden 24 kr 1619), Slezsko, Horní Rakousy, Barby, Branibory, Brunšvik, Falc, Jülich, Mansfeld, Pomořany, Šlesvik-Holštýn, Štrasburk, Zug, Polsko; Patří k nálezům z let třicetileté války, uložen byl po r. 1619. Nález z Kamberka lze označit do jisté míry za skutečný poklad. O nálezu se dochovala pouze písemná zpráva z roku 1843, kdy byl odkryt, a zlomek sedmnácti kusů mincí (Praha, Universitní kabinet) zbytek byl rozchváten. (*Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku III, č. 3172, str. 54.*)

¹⁸ Vyvazovací příplatek Václava Zachaře Nro 13 činil v letech 1854 – 1862 cca 2 – 3 zlaté ročně přičemž v roce 1845 máz (1,4 l) piva stál 12 krejcarů. Takže hodnota vyvazovacího příplatku měla hodnotu 30 – 45 půllitrů piva

Byla vytvořena obec Kamberk k níž přináležely vsi Předbořice a Lhýšov.¹⁹ 8. srpna 1850 byl Wáclav Rakaus z č. 34 zvolen prvním „konstitučním starostou“, a s ním další radní a výbor obecního zastupitelstva.

Od r. 1850 patřil do okresu Mladá Vožice a od r. 1868 do politického okresu (hejtmanství) táboorského přičemž soudním okresem zůstala Mladá Vožice.

V srpnu 1870 byl do městečka dislokován poštovní úřad také pro vesnice Hrnčiče, Skryšov, Křekovice, Předbořice, Lhýšov.

V druhé polovině XIX. století se začala rozvíjet v městečku spolková činnost. Před r. 1883 byl založen Spořitelni a záloženský spolek. O Živnostenském spolku je zmínka v r. 1875 (Cech smíšených živností). V r. 1878 byl založen hasičský sbor. 17. ledna 1904 (obecní kronika udává již r. 1902) byl založen Čtenářsko – ochotnický a okrašlovací spolek. Koncem šedesátých let 19. stol. zde působil František Melichar (zakladatel továrny na zemědělské stroje. v Brandýse n. L.). V r. 1871. přestěhoval však svoji dílnu do Mladé Vožice. Po něm v roce 1878 ohlásil Josef Jenšík strojnickou živnost (výroba zemědělských strojů).

V roce 1909 5. února byla stržena povodní hráz a splav u mlýna p. Kristiána Prouzy.²⁰ Splav kamberského rybníka však byl povodněmi poškozován v minulosti často. p. Jenšík Jos. si ze „ztracené farní kroniky“ poznamenal: že splav byl pobořen v březnu 1860; v únoru 1862; v březnu 1872; v červnu 1872; v červenci 1876; v březnu 1886

Vypuknutí 1. svět. války městečko chápalo jako oprávněnou obranu monarchie (*Deník legionáře* *) Během války život „byl velmi bídný. Na vojnu odešla většina mužů a veškerá práce spočívala na rukou ženských. Byl nedostatek dříví a uhlí. Ceny potravin, kterých bylo čím dál méně dostupily závratné výše.“ (*Monografie*).. zabaveny zásoby obilí a lidem vydávány byly lístky na mletí.²¹

Během války padlo 23 občanů. Několik občanů městečka se vrátili jako legionáři.²²

Ještě v srpnu 1918 oslavilo městečko narozeniny císaře Karla , v říjnu pak ustanovení republiky, avšak ukončení války bylo asi pro městečko větší událostí. Euforie ze získání samostatnosti se dostavila později a byla také spojena s protikatolickými postoji (tahanice kolem sochy sv. Jana Nepomuského z kapličky na náměstí – její spálení a zbourání kapličky).

Od 24.9.1914 byly Předbořice spolu se vsí Lhýšov odděleny od katastrálního území Kamberk a vytvořily spolu (10. srpna 1914) novou politickou obec. K faktickému rozdělení a volbě samostatných zastupitelstev došlo však až po ukončení války. V pondělí dne 15. června 1919 vykonány byly první volby do obecního zastupitelstva ve kterých přesvědčivě uspěla agrární strana. Starostou zvolen Karel Adámek, ten se však po 2 letech působení úřadu vzdal. Po něm až do r. 1945 byl starostou Bohumil Všečetka.

V r. 1925 byl rozparcelován poplužní dvůr, 400 měr polí a luk a hospodářské budovy²³. Období první republiky bylo obdobím zvelebování obce. Oprava hráze a splavu v r. 1924, elektrifikace v r. 1925²⁴, v letech 1927 – 1928 stavba mostu a regulace, 1929 – 1930 stavba vodovodu (i když ještě v r. 1912 názor radního Karla Šafraty: „by hledělo se všemožně zameziti stavbu vodovodu ...“ byl vzat k vědomí všemi přítomnými.) a v r 1931 dokončená „Sokolovna.“²⁵ V letech 1921 – 1938 probíhalo zalesňování neplodných ploch, často opakovaně. Mimo jiné „Šibeniční vršek“ v r. 1934 a 1937.

¹⁹ *) obvod politické obce určilo okresní hejtmanství. Zákon z roku 1849 vycházel z toho, že každý občan státu přísluší do katastrální obce stanovené berním patentem roku 1817.

²⁰ Dne 2 a 3 února 1909 ustavičně málo přšelo. Poněvadž před tím a již na podzim bylo málo vody, mlynáři nad Kamberkem vodou šetřili a jí nepouštěli. Když pak dne 4. února 1909 silněji přšelo a voda ve ML. Vožici splav provalila, přihnala se pak do zdejšího rybníka s takovou silou, že vzala zde ve dne 4. února t.r. splav a lávky přes řeku, v noci pak jez. Tím bylo úplně přerušeno spojení za řekou a žactvo nemohlo z té strany po čtrnácte dní do školy docházeti

²¹ Nejhuře vedlo se chalupníkům s výměrou do 15 ti měr.... vydávány byly lístky na mletí, totiž povoleno pro jednoho člověka as 19 kg obilí na měsíc neb 12 kg mouky. Počátkem války stál 1 q žita 16 Korun, pšenice 17 Korun, ovs 12 K, brambor 2 K 40 h. 1 kg mouky stál 15 krejcarů (čili 30h), 1 kg cukru 40 krejcarů (čili 80h), 1 l piva stál 24 halířů 1 litr kořalky 32 halířů, 1 kg masa 88 halířů. Kráva která stála před válkou 250 K stála po válce až 10 000 K. (*Obecní kronika*)

²²) František Řeháček z č. 84, Karel Kotrč z č. 14, František Cikánek z č. 58. Novák Antonín z č. 63 Jan Jedlička z č. 52 Antonín Zachař z č. 18, Jan Svatek z č. 59 Karel Kočí z č. 35 Karel Vobořil z č. 23 Josef Kosák z č. 95 Antonín Otradovec z č. 75, Růzha Josef z č. 80 (OK)

jako legionáři se vrátili František Jenšík* (ruský) Jan Kosák (italský), Václav Fingl (francouzský), Vojtěch Mašek (ruský)

²³) V obci zdejší, ustavily se za příčinou **pozemkové reformy** organizace malých domkářů maloživnostníků a maloročníků v tak zvané Domovně a Jednotě malozemědělců, kteří stálým naléháním na státní pozemkový úřad v Praze docílili, že dne 25. února 1925 nařízeno rozdělení celého dvora v Kamberku který měl výměru 400 měr polí a luk a dne 15. července 1925 úplně rozdělen a sice jak budovy hospodářské tak pozemky a louky. Největší příděl obnášel 15 měr polí a 1 míru louky. Cena za jednu míru pole činila 500 Kč za míru louky 600 Kč. Posledním nájemcem dvora Kamberka byl žid Stern, který vlastnil též hospodářství č. 5 a prodával 1 míru polí za 1000 – 1200 Kč. Další budovy totiž chlévy a kolnu obdržel p. František Jenšík, ruský legionář, který vlastnil čp. 73 (stodola rozdělena na tři díly Jechoutek čp. 6 Buriánek čp. 9 a Všečetka, zahrada rozdělena na stavební díly K. Maškovi, Jos. Jenšíkovi, a Václ. Vachovi , Zachaři Karlovi přiděleno na stavbu místo u kostela. Deputátníkům dostalo se odškodnění a dostala rodina že přišla ve dvoře o práci 10 000 – 12 000 Kč, též dle služebních let a počtu dětí.

Sluší zaznamenat, že při rozměřování dvora inženýrem Hladovcem z Tábora, který slíbil kolnu na dvoře Josefu Novákovi, a přidělil ji Frant. Jenšíkovi stala se hádka, během které Novák chopil rozměřovací tyč a o zmíněného inženýra ji přerazil, což mělo pak soudní dohru

²⁴) *Při zřizování elektrické sítě na Jihočesku, zavedena byla elektrická síla i do našeho městečka.* 15. srpna 1925 započalo se stavbou transformační stanice, kterou provedl stavitel Dufek z ML. Vožice a sekundární rozvodné sítě vše nákladem 73 000 Kč. . *Dostaven byl 15. srpna 1925. Prvně začalo se svítiti na Štědrý den 1925.*

²⁵) Jez a hráz strhaný r. 1909 postavil stát nákladem 600 000 Kč. Stavbu provedla firma Šimůnek a Neuman stavitel v Táboře. Stavbu započali 15. července 1925 a zaměstnávali 60 lidí po dobu stavby. (Stavba hráze začala 1.5.1924 práce se končily 22.1.1925 první voda přes splav 26.6.1925) Dotace na stavbu nové hráze zajistil ministr sociální práce p. Tučný, který byl na dovolené 1922 v Kamberku u svého přítele p. Hrycha ředitele škol Praha Smíchov na letním bytě – bydlel u Zachařů č. 83. (*Jenšík J.*)

Obec Kamberská jelikož voda řeky Blanice zaplavovala chalupy č. 70 č. 48 a č. 47 žádala, aby stát přispěl na regulaci řeky a současně s tím aby se postavil **most** přes řeku Po dlouhém jednání rozhodl zemský správní výbor, že stavba bude podpořena 95%. Dne 1. prosince 1926 započato se stavbou mostu (stavbu prováděl Ing. Neubauer z Vlašimi). Kámen byl částečně použit ze Slepíčí skály. Na stavbě zaměstnáni dělníci ponejvíce domácí a okolní s platem 14 – 20 Kč za den. Most je na levém břehu postaven na pilotech. Současně

V r. 1924 se v domě na náměstí narodil redaktor a spisovatel Karel Dobeš.

O období protektorátu sice obecní kronika tvrdí že: „Na obyvatelstvo (*opět*) přišly zlé doby²⁶, Přesto však mnozí rolníci dokázali využít enormní poptávky po potravinách k upevnění své materiální situace²⁷.

Přesto protinacistický odboj však neprošel zcela mimo městečko. A nebylo to jen podzemní ilegální hnutí kdy: „jedinci jež si pomocí rozhlasu opatřovali zprávy i ze zahraničí zvláště z Paříže a později z Londýna informovali své dobré známé podávající zprávy.“ Podíleli se na něm především vrchní strážmistr Vlček, strážmistr August. Šíma, obchodník Karel Dobeš, redaktor Karel Dobeš Až v r. 1942 se aktivizuje komunistický odboj, pro něj pracují Vach, Burda a Karel Zachař.²⁸ V osadě Hrajovicích ukrýval p. Hajný v r. 1945 sestřelené anglické letce.

Revoluce „vypukla“ v městečku po oznámení OÚ v Táboře (27.4.1945), že padl Hitler. „V obci byly vylepovány plakáty vybízející obyvatelstvo ku sabotážím, sestavování národních výborů a vůbec příprava ke převzetí moci.“ (OK) Po vypuknutí povstání v Praze 5. května byly „Brzy po poledních vyvěšeny československými prapory, zřízeny hlídky jež se ozbrojily a prováděly kontrolu procházejících německých vojáků.“ a k jejich odzbrojování. Při kontrole německých uprchlíků byl zastřelen „jistý Němec an u něj našli zbraně.“²⁹ Mimo to během pobytu „národních hostů“ v místní sokolovně zemřela jedna žena³⁰. Vedení v obci se ujal RMNV (předseda Antonín Straširypka). Sovětská armáda vstoupila do městečka 10 května.³¹ Byl ustanoven NV v němž měla převahu strana národně socialistická

Na základě voleb 26.5.1946 provedena volba do MNV, předsedou byl zvolen Jan Kosák NS. V roce 1946 byla zahájena nová etapa zvelebování městečka „o což se stará předseda MNV Jan Kosák“. Obec připravuje stavbu **kanalizace**. Práce započaly r. 1947 výrobou cement. rour ve vlastní režii. V červenci 1948 byla stavba započata, dokončena byla v r. 1949.³² Také byl v těchto letech podniknut opět pokus o částečnou industrializaci obce. V r. 1947 postavil p. František Kříženecký „mistr truhlářský Kamberk čís. 120“ truhlářské dílny³³ a p. Jan Holcman mlynář v té době stavěl u mlýna strojní pekárnu, ta však bohužel zůstala nedokončena.

zbořen obecní chudobinec čp. 81 aby cesta z mostu byla rozšířena. Při té příležitosti došlo také k nové úpravě cest. Most byl dohotoven za 1 rok a 4 měsíce v roce 1928.

Při zřizování elektrické sítě na Jihočesku, zavedena byla elektrická síla i do našeho městečka. 15.srpna 1925 započalo se stavbou transformační stanice, kterou provedl stavitel Dufek z ML. Vožice a sekundární rozvodné sítě vše nákladem 73 000 Kč. . Dostaven byl 15.srpna 1925. Prvně zakoupeno se svítití na Štědrý den 1925

Po rozdělení dvora Kamberku v r. 1925 bylo započato s přípravnými pracemi pro zřízení nového vodovodu. Myšlenka zříditi **obecní vodovod** je z r. 1910 nebo 1911 za starosty místního p. K. Zajíčka avšak velkostatek Mladovožický vedl protest proti zřízení a skutečně záležitost odsunuta nastavší též válkou. Velkostatek jež prameny v Načeradském dolci používal pro svůj dvůr, vedl vodu dřevěnými rourami zakopanými v zemi které se musily často opravovat a byly vedeny přes řeku u čís.70 a kolem čís.65. (převzetí vodovodu nebylo obecním zast. schváleno pro nákladnost údržby) Dne 30 ledna 1929 přikročeno l zahájení prací pro obecní vodovod. Zachycení pramenů provedla firma Vladimír Chmelík z Prahy – Žižkova. Stavba vodovodu zadána firmě Ing. Dvořák Praha a Ing. Stanislav Tomeš Turnov. Stavba zahájena 20.října a skončena zhruba o vánocích 1930

Při parcelaci v r. 1925 zakoupil „Sokol“ z vlastních prostředků část budovy čp.88.(část která sloužila jako panský špýchar) Tu pak přestavěl na „**Sokolovnu**“. Dne 18.ledna 1931 pořádán sokolský ples v nové upravené Sokolovně.

²⁶ Na obyvatelstvo přišly zlé doby a nikdo si nebyl jist že pro něj nepřijdou a neodvedou ho pro nějaký delikt, ať pro zatajování zásob, poslouchání cizího rozhlasu jež byl zakázán a trestán i smrtí. Přesto našli se jedinci jež si pomocí rozhlasu opatřovali zprávy i ze zahraničí zvláště z Paříže a později z Londýna informovali své dobré známé podávající zprávy. Tím vzniklo ve zdejší obci tak zvané podzemní ilegální hnutí jež se projevovalo po dobu německé okupace a zvláště na konci války v r. 1945.

²⁷) 6.září 1939 zaveden systém lístkový a sice: Povolení mléci na osobu na jedno přidělové období 23 kg žita nebo pšenice (koncem války bylo na osobu 13 kg); Poukaz na cukr; Poukazy na mýdlo, mouku, chleba, maso, mléko, tuky atd. současně zavedeny šatenky a poukazy na obuv.

Ceny životních potřeb počátkem roku 1939: pšenice 180 Kč, žito 160 Kč, ječmen 130 Kč, oves 120 Kč, mouka 1 kg 5 Kč, žitná 3 Kč maso hovězí 8 Kč vepřové 12 Kč, telec 10 Kč 1 kg soli 2 Kč atd.

Ceny na černém trhu: 1 kg mouky 50 K, maso vepřové se sádlem 300 K, husa dle váhy 3000 – 4000 K, 1 kg cukru 5 K, 1 m látky na šaty 1000 K, boty 2000 – 6000 K, máslo 200 K, vejce jedno 15 K

²⁸) V r. 1939 se na přípravě shozu zbraní polskými letadly *) na obecní pastviště u Bělče pro připravované povstání podílel vrchní četnický strážmistr Vlček z Kamberka. Ten také ukrývá nejlepší ze zbraní odevzdané na četnickou stanici. Úkryt pro pronásledované členy ilegální skupiny opatřuje obchodník z Kamberka Karel Dobeš. 10. listopadu 1939 je v redakci časopisu „V boj“ v domu „U zlaté husy“ v Praze zatčen Jaroslav Straširypka z Kamberka. Při pokusu o útěk si zlámal obě nohy. V Berlíně byl odsouzen k 12 rokům těžké kázně. Další činností byla podpůrná akce ve prospěch rodin zatčených v Kamberce se této akce zúčastňují zejména Karel Dobeš a četnický strážmistr August Šíma. V r. 1942 „Černý Petr“-Lanc komunistický poslanec zakládá v Borotíně Krajský výbor. V Kamberce pro něj pracují Vach a Burda. Pronásledovaného Zdeňka Zákoru ukrývá mezi jinými Karel Zachař, Straširypka. Od léta 1943 se obnovuje odboj na Tábořsku. Počátkem března 1945 navazuje redaktor Karel Dobeš spojení mezi Tábořem a Vožicí. Na Kambersku jsou vedoucími odbojové skupiny K. Dobeš a Řeháček. Po vypuknutí povstání v Praze 5. května dochází na Vožicku a také v Kamberce odzbrojování německých vojáků.

²⁹) Nepřetržitě po dobu 3 dní a nocí šli Němci pěšky, vozy motorovými vozidly směrem na Tábor a byli ve stavu zubožením, hladoví a roztrhaní. Tou dobou byli již v obci Rusové, prováděli kontrolu projíždějících i civilistů, při níž byl zastřelen jistý Němec an u něj našli zbraně (zápis v matrice zemřelých 12 5.1945 Neznámý německý voják na těle, bříše měl značku 13941-7201-935-40-⊕-D)

³⁰) zápis v matrice zemřelých Anna Hollman 20.4.1945

³¹) Noc z 9 na 10 května byla rušena prudkou střílbou směrem do Načeradce a ráno přijelo do Kamberka několik tanků německých jež pronásledovali Rusové jež přijeli o 10 hodině dopolední. Rusové zdrželi se v obci po několik týdnů, lovili ryby granátem, kupovali hovězí i vepř. Dobytek a ubytování byli v každém stavení. Provozovali výměnný obchod. Rusové rekvirovali koně i vozy a i mladí lidé museli je doprovázet na pochodu

³²) 1946 Obec připravuje stavbu kanalizace, zřídila školku na pozemku za bahny na poli u vodojemu a zřídila různá potřebná zařízení pro zvelebení obce o což se stará předseda MNV Jan Kosák.1947 Na základě akce 2M usnesl se MNV na provedení kanalizace. Potřebné práce jsou již započaty a výroba cement. rour prováděna ve vlastní režii pokračuje.v červenci 1948 provedena v obci horní část kanalizace a sice od domu čp. 45 až nahoru k domu čp. 108. Na kanalizaci byli zaměstnáni domácí síly, a denně si vydělal dělník 100 Kč.

³³ Při té příležitosti obecní kronikář připomíná že: „Platy řemeslníkům značně stouply tak že zedník si vydělá nyní 200 Kč za den a tesař až 250 Kč.“

Do r. 1947 působí rolnická komise jejímž předsedou byl Jos. Jechoutek dokončující parcelaci dvora. Sucho v roce 1947 se projevilo i v městečku. Nepršelo od 15.března do 4.listopadu. Řeka Blanice úplně vyschla a mlýny byly odkázány na pohon motorový.

Dne 15.4.1948 byla konána ustavující schůze Družstva pro kulturní povznesení venkova.³⁴ Předsedou zvolen p. Jan Holcman mlynář, nejvýznamnějším bylo zřízení ovocné školky o kterou se pečlivě staral „pan otec“.

Rok 1948 napsal F. Jenšík „se projevuje výsledkem Únorového vítězství pracujícího lidu a bojem proti reakčním silám“ Do Prahy se vypravili někteří občané podpořit politiku KSČ na sjezd rolnických komisí; byl vytvořen akční výbor na jehož návrh „byla provedena výměna některých členů stávajícího MNV, kteří kladli překážky v další práci nebo nepracovali ku prospěchu naší společnosti“. *³⁵) Na den 27.května 1948 byly vypsané volby do NS a podána jednotná kandidátka výsledkem bylo 43,2 % bílých lístků (Kdo nesouhlasil s jednotnou kandidátkou dal bílý lístek). 22.11.1948 byl MNV Kamberk jmenován čestným občanem K. Gottwald

V roce 1949 byl ustanoven újezdním tajemníkem Jaroslav Kaltounek z čís. 31 pro Zlaté Hory a okolí jeho činnost spočívala v tom aby dozíral na řádné plnění dodávek atd.

V roce 1949 byl Kamberk přejmenován na Zlaté Hory (rozhodnutím MV 17.9.1949) a přiřazen k okresu Votice (kraj pražský) jehož součástí se stala i část mladovožicka. V lednu 1950 akční výbor rozhodl aby funkci předs. MNV převzal po dosavadním předs. MNV p. Kosákovi s. Václav Burda. Ten však byl od 1.5.1951 přeřazen jako vedoucí oddělení pro JZD ONV Votice a tak na návrh OV KSČ Votice byl 8.5.1951 předs. MNV zvolen Jenšík František čp. 113. Na jaře r. 1951 (9.června) byl zde zavražděn komunistický funkcionář Václav Burda, to vyvolalo tzv. selské procesy *³⁶). V procesech bylo odsouzeno 120 lidí z nichž Jaroš majitel zámku ze Zvěstova k trestu smrti oběšením (Měřínský), ze samotného městečka byli odsouzeni k dlouholetým trestům Herda, Kosák a Fingl; mnoho dalších obyvatel městečka bylo zatčeno, vyšetřováno a později propuštěno.

12. ledna 1951 bylo založeno JZD³⁷ (předs. Hudec Josef). Po zavraždění V. Burdy v obavách před možnými represemi byla v r. 1952 združstevněna celá vesnice. Že nebyli všichni nadšeni z družstevní myšlenky svědčí návrh na vyloučení J. Zajíčka z plna MNV „pro přímý odpor a maření budování socialismu na vsi“. Návrh byl 27.8.1952 přijat. (I když pravděpodobně nebyl důsledně realizován) Slavnostní orání mezi se konalo dne 31.8.1952 na polích za rybníkem k Horám a večer uspořádána lidová veselice.

Od roku 1956 patří do okresu Benešov a ke Kamberku znova připadla osada Předbořice. Ves Lhýšov však byla zahrnuta do tábořského okresu. V roce 1961 byla přiřčena osada Hrajovice z obce Býkovice. Roku 1991 byl obnoven historický název Kamberk.

Demografický vývoj

	1437	1651	1780	1848	1869	1890	1910
domů.	18	43	64	95	79	99	100
Obyv.		212		673	625	599	569

Městečko čítá nyní (Školní kronika 1882) 99 domů a má 618 katolických 1 helvet. a 42 židovské obyvatele.

	1921	1930	1950	1970	1980	1991	
domů.	106	114	115	77	61	107	
Obyv.	576	513	290	190	176	132	

³⁴) Družstvo pro kulturní povznesení venkova v Kamberku“ ustavující valná hromada byla 15.dubna 1948 za přítomnosti 52 účastníků, kteří zvolili představenstvo družstva. Předsedou byl zvolen Jan Holcman, mlynář; místopředsedou Josef Franěk důchodce; členy představenstva František Jenšík zemědělec František Kříženecký truhlář a Josef Beránek malíř pokojů. Do dozorčí rady Bohumil Vácha vedoucí družky, Václav Burda zemědělec, Karel Zachař trafikant a Jiří Pecka zemědělec. Za členy se přihlásilo 20 osob fyzických a 11 osob právnických. Družstvo vybudovalo ovocnou školku, vysázel se lipový háj u vodojemu, lípy na regulaci řeky a jasany v roklí u hřbitova zapojilo se do společenského života s programem postavení družstevní prádelny, kulturního domu, kinofikace obce, provedení kanalizace. IX sjezd KSČ v r.1949 dal však úkol ZO KSČ a poslancům MNV zakládat JZD. Činnost družstva pro povznesení venkova počala stagnovat až úplně zanikla. 1958 Protože Družstvo pro kulturní povznesení venkova přestalo plnit svůj účel tak bylo rozpuštěno.

³⁵) byl utvořen v obci Akční výbor ve složení Václav Burda, Josef Jechoutek, František Jenšík, František Tranta, Josef Hudec, Jaroslav Beránek, Jar. Kaltounek, a Karel Zachař trafikant.

³⁶) Selské procesy - V procesech bylo odsouzeno 120 lidí z nichž Jaroš majitel zámku ze Zvěstova k trestu smrti oběšením – vyvolané vraždou stranického funkcionáře Václava Burdy. Vrahem byl Slepíčka, syn sedláka a hospodského z Jankovské Lhoty. Jeho vrstevníci ho popisují jako ctižádostivého selského furianta. Vzpurná povaha a zřejmá lehkomyšlnost ho vedly do častých sporů s otcem. K všeobecnému překvapení odchází však dobrovolně na vojnu, brzy se samopalem v ruce dezertuje. Do rodného statku se však nevrací. Pohybuje se převážně na Voticku a v sousedních vesnicích na okrese Tábor. K přesunu používá převážně motocyklů. Tyto zabavuje majitelům přímo na silnicích. Zanechává za sebou zřetelnou stopu, po které STB vybírá jednoho sedláka za druhým. Oficiální versí vraždy je diverzní akce nepřátel socialismu.. Další versí je spor o místo předsedy ONV. Řada pamětníků je přesvědčena, že Burdu zavraždil osobní šofér předsedy ONV Novotného Smitka. Ten krátce po těchto událostech ukončil svůj život údajnou sebevraždou. (Měřínský)

³⁷ 2.ledna 1951 bylo založeno JZD Zlaté Hory, bylo zvoleno představenstvo: předseda Josef Hudec zemědělec čp. 36 3,30 ha, místopředseda Jaroslav Kaltounek újezdní tajemník čp. 31 0,50 ha, pokladník Vincenc Martínek sběrač koží čp. 20 0,50 ha, členové Josef Jechoutek zemědělec čp. 21 4,14 ha, Karel Zachař čp 15 zemědělec 16 ha, František Jenšík čp. 113 zemědělec 9,15 ha, Růžena Zachařová učitelka. Dozorčí rada: předseda Rudolf Marchal ředitel školy, místopředseda Václav Burda čp.28 zemědělec, členové: František Hašek dělník čp.84 0,90 ha, Karel Beránek čp.68 zemědělec 4,41 ha, Eduard Mašek čp. 8 zemědělec 10,42 ha. Celkem 49,25 ha

tradovaný text: uchovaný v školní kronice z r. 1882 (přepis z „Červené knihy“)³⁸

My Karel IV toho jména, z boží milosti římský král, po všechny časy množitel říše uherský, český, dalmatský a chorvatský král atd. atd k věčné paměti, známo činíme vůbec všem, že pováživše, kterak královskou vyvýšenost poddaných svých vážiti hodně jest a okrašluje, pročez, aby vedle zásluhy jednoho každého místa, povahy s větším také obdarováním a nějakou milostí obdařené byly ty a taková místa, které nějakou obzvláštní pilnost své vlasti, země užitečného vynaložiti z té příčiny také na ponížené prosby vlasti Kangberg v kouřimském okrsku se vynacházející, jsme záslužně uznaly, by takové tam dobívající zlata a stříbra kovkopové nějakým obzvláštním nadáním a privilegy obdařené byly, tak tehdy utvrzujeme veřejně a záslužně uznáváme, by jejich listy na nás odeslané a pod růžovou barvou v listu 598 v rozsílú 10.tém, zaznamenané v našem zámku Karlovém dle zemského řádu nejenom potvrzené, ale brzy k jejich potřebnému užítku vždy platné byly, dle jich se řídily jich na nejlépe užívaly, postupně jeden druhému odstupovaly a tak dále své konšelské a celoprávní domy, též všechny spisy jedním taženým zlatým kolem a dvěma vedle stojícími zlatokopy, stříbrnými v červeném poli, též se slovem zlatým. nad tím kolem vyrytém C znamenali, následovně u našeho zlatokopného rady a primasa Dalemila takové vždy schovaly a zachránily. Tím a na takovej způsob prikazujem a činíme všem (dědičným poddaným království českého by toto město horní Gangberk, jak nadepsané v jeho nejponíženějších spisích stojí pod literou A a S psáno, váženo a nezrušitelně město královské, horní Gangberk jmenováno, jak ty dvě litery ukazují, všudež neomylně držáno bylo. Tomu na svědomí naší římsko královskou pečeť pod uvarováním hřichu a nemilosti naší královské, své přitisknouti poručili a takový dva jednoznějíci exempláře vlastnoručně podepsali.

V královském zámku na den nevinných mláďátek dne 28.prosince 1356

Karel,

Jesko z Vartenberka, causeláriu, na poručení jejich císařské královské milosti.

Zdenko ze Sterenberka.

Hendrich z Rosenberku.

*) 8. září 1939 plk. Moravec orientoval domácí odboj na okamžité povstání proti Německu, které mělo začít 17 září 1939 na rozkaz z Londýna vysílaného v českém programu BBC. Povstání v ČSR souviselo vývojem na frontě německo-polské. Mělo odlákat část německých sil a blokovat je pacifikačním zásahem v českých zemích. Akce byla připravována z iniciativy a na žádost britské IS, která ji zasadila do rámce současně plánované revolty v Bavorsku a Rakousku, a měla být vázána na rozsáhlou pozemní ofenzivu, podniknutou silami francouzské armády na západní frontě.)

Poláci, podporováni britskými experty a jejich představami o neregulérní válce v zázemí německé armády, měli mimořádný zájem na využití domácího odboje v ČSR. Byli ochotni jej zásobovat zbraněmi a sabotážním materiálem, (Jiří Šolc – Ve službách prezidenta Praha 1994 str. 61 a 72)

³⁸ K tomu učitel Emanuel Meduna v Hasičské kronice z r. 1936, který zřejmě vycházel z Heydukova Historicko-topografického nástinu poznamenává: Není na listině uvedeno jméno zámku nebo hradu, odkud, majestátní list vydán byl, což se při žádné listině nestalo. Ješek z Vartenberka byl sice r. 1356 nevyšším purkrabím pražským, avšak kancléřem Karlovým nebyl. Tím byl Jan ze Středy, biskup litomyšlský, královským českým kancléřem byl Vilém z Landštejna. Zdenek ze Šternberka byl toho roku nejvyšším sudím dvorským. Hendrich z Rožmberka, nezastával však r. 1356 žádného úřadu na dvoře Karla IV., jsa toho času ještě příliš mlád, aneb snad ani ještě na světě nebyl. Dne 28. prosince 1356 nebyl Karel IV v Čechách, neb v měsíci září t.r. do německé říše odjel, kde v Metách říšskému sněmu přítomen byl. Pak zajel do Nizozemska, odkud se vrátil. Z Met ani z Nizozemí žádných výsad neb majestátů do Čech nevydal. O tom Dalimilovy dějepis nic neví, ačkoliv úředníci z té doby jsou známi. Karel IV. byl r 1355 jako císař římský korunován a psal se Karel IV., císař římský. V listině této, dle data o rok později sepsané, píše se Karel jen králem římským, Karel nebyl také nikdy králem uherským, dalmatským a chorvatským, pročez se tak psát nemohl. Neměl císař Karel IV. zajisté žádné příčiny starý Karrenberk, kde jeho otec Jan r. 1336 zlaté doly zastavil a o čemž Karel, jako spoluvládce dobře věděl, na jakýsi Gangberk přektřítí. Jest tedy viděti, že ona listina jest padělek a že padělatel se dobře v dějepisu vlast naší nevyznal.